F.X.UTAYEVA

O‘ZBEKISTONNING MADANIYAT VA SAN’AT TARIXI

III-QISM

O‘QUV QO‘LLANMA

Сканировано с CamScanner

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

UTAYEVA FERUZA XOLMAMATOVNA

O'ZBEKISTONNING MADANIYAT VA SAN'AT TARIXI

O'QUV QO'LLANMA

III-qism

60220300 - Tarix (mamlakatlar va mintaqalar bo'yicha)
ta'lim yo'nalishi talabalari seminar darslarida
foydalanishi uchun tayyorlangan o'quv qo'llanma

"Durdona" nashriyoti
Buxoro -2024

Сканировано с CamScanner

UO'K 008:7(09)(575.1)(075.8)
71-85g(50)va73
U 79

Utayeva Feruza Xolmamatovna O'zbekiston madaniyati va san'ati III-qism [Matn]: o'quv qo'llanmada / F. X. Utayeva . -Buxoro : Sadriddin Salim Buxoriy" Durdona, 2024. - 110 b.

KBK 71-85g(50)va73

Mazkur o'quv qo'llanmada O'zbekiston madaniyati va san'ati tarixiga to'xtalib o'tilgan. Madaniyat va san'at tarixi inson va jamiyat tarixi bilan uzviy bog'liq.

Buxoro xonligi va amirligi davri madaniyati va san'ati tarixini yoritishda Shayboniylar davrida madaniyat va me'morchiligi, hattotlik san'atining rivojlanishi, kitob bezash hamda miniatyura ishlash borasidagi yutuqlari, Ashtarxoniylar davri me'morchilik san'ati, ta'sviriy san'at me'moriy bezaklari usullari, amaliy san'at buyumlari, miniatyura va kitobot san'ati, Buxoro amirligida madaniyat va san'at, Buxoroning Markaziy Osiyodagi diniy markaz sifatidagi o'rni va me'morchilikda an'anaviy qurilishlarning davom etilishi haqida ma'lumotlar keltirilgan.

Xiva xonligi davrida ilm-fanning, madaniyat va san'atning, mashhur me'moriy yodgorliklari va undagi bezak san'ati, ganch va yog'och o'ymakorligi san'ati taraqqiyoti, Ta'sviriy san'atning o'ziga xos jihatlari, shaharsozlik, amaliy-bezak san'ati va musiqa san'ati va uning vakillari tarixi bayon etilgan.

Qo'qon xonligi davrida ilm-fan, madaniyat va san'at, me'morchiligining o'ziga xos xususiyatlari, kitobot san'ati, hattotlik san'ati, hattotlik maktablari va uning vakillari, ta'sviriy san'at, musiqa va so'z san'ati va uning yirik vaqillari, amaliy-bezak san'ati, ganch va yog'och o'ymakorligi Gilamdo'zlik, zardo'zlik, badiiy san'atning qo'llanilishi mamlakat madaniyat va san'at rivojining o'ziga xos xususiyatlarga e'tibor qaratilgan. O'zbekistonning madaniyati va san'ati tarixidan seminar mashg'ulotlarini o'tishda fanning mohiyati va ahamiyatini ochib berishda ilmiy-metodologik yondashuvlardan, noan'anaviy interfaol usullardan foydalanishga mo'ljallangan. Ushbu o'quv qo'llanma 60220300-Tarix, ta'lim yo'nalishi talabalariga seminar darslarini davr talabi asosida olib borishga moslashtirilgan.

Ma'sul muharrir:
Haitov Sh. A. - tarix fanlari doktori, professor
Taqrizchilar:
Temirov F.U. - tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent (PhD)
Ahmadov A.A.- tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent (PhD)
Safarov T.T. - tarix fanlari nomzodi, dotsent

O'quv qo'llanma Buxoro davlat universitetining 2024-yil 29-apreldagi 281-sonli burug'iga asosan nashr etishga ruxsat berilgan. Ro'yxatga olish raqam 281-25

ISNB 978-9910-749-97-1

Сканировано с CamScanner

SO'Z BOSHI

O'zbekistonning o'ziga xos boy tarixiy, madaniy va ma'naviy merosiga ega ekanligi bilan ahamiyatlidir. Uzoq yillik me'morchilik va shaharsozlikning o'zgacha tarixini, hattoki borib ko'rish ta'qiqlangan arxitekturaviy madaniy yodgorliklarni nafaqat ziyorat qilishga balki ularni o'rganishga va ta'mirlashga ham keng imkoniyatlar yaratilgan.

O'quv qo'llanmada Buxoro xonligi va amirligi davri madaniyati va san'at, Xiva xonligi davrida ilm-fanning, madaniyatning va san'atning hamda Qo'qon xonligi davrida ilm-fan, madaniyat va san'at, me'morchiligining o'ziga xos xususiyatlari, yaratilgan nodir me'moriy obidalarni, san'at namunalarining etnografik yaratilish tarixi, qurilish usullari va qoidalari tarixi bayon etilgan.

O'zbekiston tarixida alohida ahamiyatga ega bo'lgan xonlik va amirlik davrida ilm-fan, madaniyat va tasviriy san'atning ravnaq topishidagi ahamiyati tarixiy asarlar va manbalar asosida ko'rsatib o'tilgan.

O'zbekistonning madaniyati va san'ati tarixi fanini davr talabi asosida ta'lim jarayonini an'anaviy usullar bilan birga noan'anaviy interfaol vositalari asosida o'tish, innovatsion ta'lim metodlarining zamonaviy uslublarida test, tarixiy savollar va rasmlar orqali darsning o'tilishi talabalarning diqqatini, qiziqishini orttiradi va shakllantiradi. Mana shunday o'quv jarayoni, talabalarni mustaqil fikrlashga, o'z ustida ko'proq ishlashga da'vat etadi.

Yangi O'zbekistonni 2022-2026-yillarda rivojlantirish strategiyasida ta'lim jarayonini yuksak darajaga ko'tarish, O'zbekistonda Uchinchi renessans davrini yaratadigan barkamol avlodni tarbiyalash masalasi dolzarb vazifa sifatida belgilab berildi. O'zbekiston respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning xalq ta'limi tizimini isloh qilish bo'yicha vazifalari belgilab berilgan. "Tarbiyada tanaffus bo'lmaydi", tarbiya va ta'lim, tarixdan saboq olish,tarixiy tafakkur bilan qurollantirish zarur: "O'zbekistonda tarix fanini 2030-yilgacha rivojlantirish" konsepsiyasini samarali amalga oshirish lozimligi"[1] aytilgan.

Bu vazifalarni hayotga tatbiq etishda Buxoro, Xiva va Qo'qon xonligi davri madaniyati va san'atini chuqur o'rganish va tarixiy tajribalardan zamonaviy asosda foydalanish ham amaliy va nazariy jihatdan muhim ahamiyatli xususiyatga ega. Shu o'rinda bu o'quv qo'llanma bugungi kunda mustaqil davlatimiz yoshlarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda muhim ahamiyati jihatdan o'rinli.

---

[1] Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. To'ldirilgan ikkinchi nashri.– Toshkent O'zbekiston, 2022. – B 264

Сканировано с CamScanner

UTAYEVA FERUZA XOLMAMATOVNA

O'ZBEKISTONNING MADANIYATI VA SAN'ATI TARIXI
III-QISM

O'QUV QO'LLANMA

Muharrir: A. Qalandarov
Texnik muharrir: G. Samiyeva
Musahhih: Sh. Qahhorov
Sahifalovchi: M. Bafoyeva

Nashriyot litsenziyasi AI № 178. 08.12.2010. Original-maketdan bosishga ruxsat etildi: 10.09.2024. Bichimi 60x84. Kegli 16 shponli. «Times New Roman» garn. Ofset bosma usulida bosildi. Ofset bosma qog`ozi. Bosma tobog`i 16,0. Adadi 30. Buyurtma №76.

"Sadriddin Salim Buxoriy" MCHJ
"Durdona" nashriyoti: Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko`chasi, 11-uy.
Bahosi kelishilgan narxda.

"Sadriddin Salim Buxoriy" MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko`chasi, 11-uy. Tel.: 0(365) 221-26-45

Сканировано с CamScanner

O'QUV ADABIYOTINING NASHR RUXSATNOMASI

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi Buxoro davlat universitetining **2024** yil **"29" apreldagi "281"**-sonli buyrug'iga asosan

F.X. Utayeva

(muallifning familiyasi,ismi-sharifi)

60220300-Tarix (mamlakadlar va yo'nalishlar bo'yicha)

(ta'lim yo'nalishi (mutaxassisligi))

__________ning talabalari (o'quvchilari) uchun tavsiya etilgan

O'zbekiston madaniyati va san'ati tarixi

(o'quv adabiyotining nomi va turi: darslik, o'quv qo'llanma)

nomli o'quv qo'llanma

__________ga

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan litsenziya berilgan nashriyotlarda nashr etishga ruxsat berildi.

Rektor O.Xamidov

Ro'yxatga olish raqami

281-25

Сканировано с CamScanner